

Bugün: 3 üncü sahifemizde
Tataristan Cumhuriyeti ve
o tarafın Türk halkı
Yazan: Muharrrem Feyzi Togay

Tasvirî Efkar

MÜSTAKİL YEVMİ GAZETE Telefon: 20520
Telg. Tasvirîefkâr, İstanbul

Hürriyet ışığı, insanların içinde
o kadar parlak yanmalı ki, dünyada
insanların hür doğduklarına inanmı-
yan bir kimse kalmasın!

Lincoln

(Şerhi 2nci sahifemizde)

Suriyenin merkezî Beyruttan bir görünüşü

Günün gazisi Sulhümüzün kıymetini bilelim!

İstiklâl mücadelemiz esasın-
da müslümanlar ve bilhassa
Türkler için Avrupalı hiçbir ül-
kesinde, hiçbir bucağında emni-
yet ve selâmet kalmamıştı. Umumi
Harbin ihtirasları, intikam his-
leri henüz sükûnet bulmadığı için
Avrupa memleketlerine iltica et-
miş olan Türkler ve müslümanlar
bir sürü tazipere, teaddilere
maruz kalmışlar, hattâ yer yer
serseri birer kurşunla katli veya
şehit ediliyorlardı. Türkler ve mü-
slümanlar bu yabancı memleket-
lerde artık kendileri için hiçbir
selâmet ümidi kalmadığını anla-
yınca, yolunu ve çaresini bulabi-
lirlerse, Anadolu'ya, daha doğru-
su Anadolu'nun Kuvayı Milliye e-
linde bulunan kısımlarına iltica
ediyorlardı. O vakit Kuvayı Mil-
liye henüz zayıf ve Anadolu'nun
pek az kısmına hâkim idi, onun
da dört tarafını Türkün ve mü-
slümanın canına kasdetmeye az-
meylemiş müthiş düşmanlar sar-
mıştı, bu düşmanlar arasında
millî kuvvetlerimiz, derme çatma
silâhlarla güç tutunabiliyorlardı.
Öyle iken yine istiklâl mücahit-
lerinin hâkim oldukları yerlerde
Türk ve müslüman için tam bir
emniyet ve selâmet vardı. Ana-
doluda Kuvayı Milliye iltica eden-
lerin artık hayatlarını, ırz ve na-
muslarını, mallarını kurtarmış olu-
yorlardı. İşte bu elim günlerde
maruf bir vatandaşın Avrupada
suikastçilerin takibinden kendini
kurtararak güçlükle Anadolu'ya
iltica ettiğini öğrenince, İstanbul-
da istiklâl Harbinin en yılmaz ve
başta çıkılmaz yegâne müdafii o-
lan (Tevhidi Efkar) da bir baş-
makale yazarak «Anadolu, dün
mücahitler diyarı idi, bugün ilâ-
hın yegâne darilamanı oldu»
 demiş ve bu mevzu üzerinde, o
zamanki işgal sansürünü naçar
bırakacak surette çok canlı, heyecan-
lı ve dokunaklı mütalealar
yürütmüştü. O güzel ve feragatli
mücadele günlerinin edna îa-
tirası, ondan sonraki zamanların
binlerce maddî nimetine değışile-
mez.

Bu hâzraların şimdi zihnimiz-
de ilk günlerdeki heyecanla taze
lenmesine, çünkü gazetelerde,
Yunanistanda bulunan Sovyet te-
baasının memleketimize iltica et-
mekte buldukları haberini oku-
mamız sebep oldu. Bundan ev-
vel de Suriye harbi çıktığı vakit,
oradaki Alman ve İtalyan tebaa-
ları da, İngiliz tecavüzü karşın-
da esarete giriftar olmaları için
alelacele Türkiye'ye gelmişlerdi.
Bu haberleri okudukça biz çok
iftihar ediyoruz ve göğsümüz
hakkî bir gururla kabarıyor. Mem-
leketimiz hakikaten ne mübarek,
ne şerefli memleket! Türk milleti
hakikaten ne civanmert, ne âli-
cenap millet.

Hakkın hikmetine bakın! Mü-
tareke senelerinin kahpe günlerin-
de hemen bütün garp âlemi bizi
ortadan kaldırmak için üzerimize
saldırmıştı. Biz o vakit canımızı
dişimize takarak vatanımızı kur-
tardık ve onu Türkün ve İslâmın
yegâne sığınağı haline getirdik.
Aradan on sekiz, yirmi sene geç-
ti. Şimdi garp âlemi birbirine gir-
di, birbirini boğmak ve imha et-
meğe girişti.

Mareşal Pétain

FRANSADA YENİ ANA YASA

Mareşal Pétain
bir nutuk söyledi

Yeni Fransa, otorite
ve silsileli meratıblı
olan bir devlet
haline getirilecek

Vichy, 9 (A.A.) — Devlet
Şurası Kanunu Esasî Dairesi, dün
Vichy'de ilk toplantısını yapmış
ve Fransız devletin yeni kanu-
nu esasine ait esas prensipleri
görmüştür.

Mareşal Pétain celseye riyaset
etmiş ve uzun bir nutuk söyleye-
rek yeni kanunu esasının ana hat-
larını şu suretle izah etmiştir:

1. — Milleti teşkil eden içti-
maî unsurların kalkmaması gözü-
nünde bulundurulacak yeni bir
devlet teşkilâtı yapılacaktır.
2. — Eski kanunu esasının
frensiz ve mesuliyetsiz siyasi bün-
yesinden kat'i surette değışik ye-
ni bir siyasi bünye teşkil ve tarif
edilecektir.
3. — Bundan böyle Fransada
dini bir akide teassüs edecektir.

Kanlı bir cinayet

Swasta altı çocuklu bir anne ile âşkınlı
sokak ortasında vurdular

Sivas, (Hususî) — Evvelki ak-
şam şehrimizde feci ve aynı zama-
nda tüyler ürpertici bir cinayet oldu.
Cinayet gece şehrin en işlek caddesi-
sinde yapıldı. 6 çocuğu bulunan bir
adam öldürüldü, âşık da ağır surette
yaralandı. Cinayet hakkında e-
dindiğimiz en son tafsilatı bildiriyor-
rum:

Maruf kaçakçılardan Kümt Sabri,
Sabri ile evli ve altı çocuk sa-
hibidir. Temiz aile yuvalarında me-
sut bir hayat sürmek üzere aile reisi
Sabri, elinden gelen bütün gayret-
leri sarfetmektedir. Fakat buna rağmen
Sabrinin karısı, aynı zamanda
6 çocuk anası olan Sabiha, gizli-
den Sabrinin amcağı oğlu bakkal
Hacı Halit ile sevgisiz ve gayri-
mevru buluşmalara başlıyor. Sabri-

Suriyede mütareke

Churchil, mütareke
talebinin memnuniyetle
karşılığını, fakat
askeri harekâtın devam
edeceğini söyledi

Londra, 9 (A.A.) — Suriyede mu-
hasamata nihayet verecek şartların
müzakeresi için General Dentz'in
kat'i bir talepte bulunduğu Londra-
da resmen teyit olmuştur.

Churchil'in beyanâtı
Suriyedeki Fransız kuvvetleri ku-
mandanı ve Suriye Fevkalâde Kom-
iseri General Dentz'in mütareke ta-
lebinde bulunduğu, bugün, Avam Ka-
marasında, İngiliz Başvekkil Church-
ill tarafından resmen beyan edil-
miştir.

Churchill, bunun memnuniyetle
karşılığını söylemiş, fakat as-
kerî harekâtın devam edeceğini ilâve
etmiştir. (Ankara radyosu).

İngiliz İstihbarat Nazırının
beyanâtı
Londra, 9 (A.A.) — Afi:
İstihbarat Nazırı Duff Cooper,
Suriyede mütarekeden bahsederek
demıştir ki:
(Devamı sahife 5 sütun 4 de)

Atlantik harbinde yeni safha

İzlandanın işgali
her tarafa büyük
akisler uyandırdı

Roosevelt, beyanatta
bulunarak, başka
mühim noktalarda
bahsetti

İzlanda adasının işgali hâdisesi,
dünyanın her tarafında son derece
büyük akisler uyandırmış olup bü-
tün dünya matbuatının başlıca mev-
zuunu teşkil etmektedir.

Amerikanın harbe doğru attığı
mühim bir adım olarak telâkki edi-
len bu hâdiseye İngilterede bittabi bü-
yük bir memnuniyet uyandırmıştır.
(Devamı sahife 5 sütun 4 de)

Alman tebliği Stalin hattı önünde katı çarpışmalar

İki günde 329 Rus
tayyaresi düşürüldü

Alman kıtaları dündenberi
harekâtın ikinci safhasına
başlamış bulunuyor

Fin cephesinde altı şehir zaptedildi

Berlin 9 (A.A.) — Resmî teb-
liğ: Bütün Rusya cephesinde hare-
kât muvaffakiyetle devam etmek
tedir.

Macar tebliği
Budapeşte, 9 (A.A.) — Ma-
car resmî tebliği:

Tam hızla ileri hareketlerine
devam eden motörlü kıtalarımız
Sereth nehrini geçmişlerdir. Keşif
müfrezelerimiz Zbrucz nehrine
varmışlardır. Şimdiye kadar zayı-
atımız büyük değildir.

Sovyetlerin ziyatı
Berlin 9 (A.A.) — Dün Be-
sarabyada Alman kıtalarının sür-
atlı ilerleyişine mâni olmak üze-
re Sovyetler mühim zırhlı kuv-
vetleri ileri sürmüşlerdir. Şiddetli
döğüşlerden sonra Sovyetler, ge-
riletilmiştir.

Alman ve Rumen tekkülleri
Sovyet artıklarına hücum etmişler
ve çok arazi kazanmışlardır.
(Devamı sahife 5 sütun 2 de)

Anadolu ajansının muhabirine nazarın

Alman - Rus boğuşması

Alman ordusu şimdiye
kadar bu derece müsavi
şartlar içinde harp
eden bir ordu ile
karşılaşmamıştır

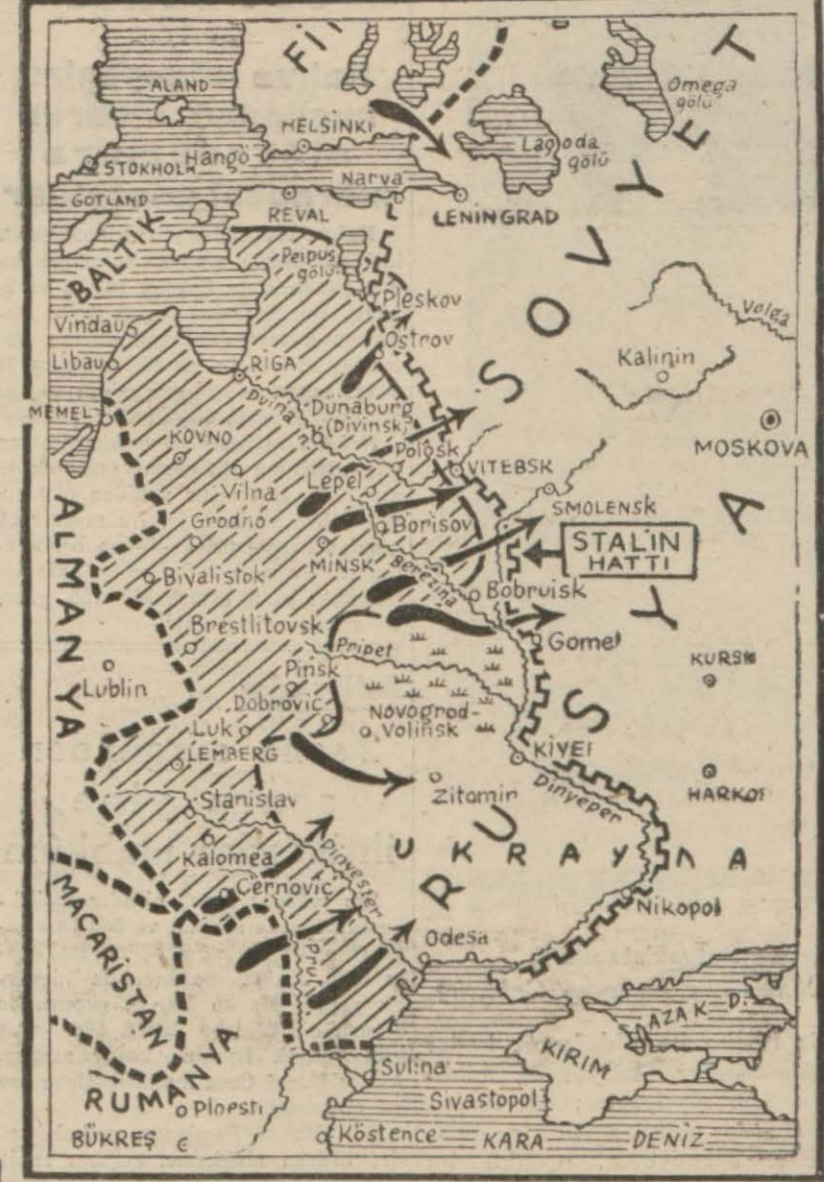
Ruslar, Finlandada
gösteremedikleri
cevheri, burada
gösterdiler

Berlin, 9 (Anadolu ajansının
hususî muhabiri bildiriyor) —
Harbin 16 günlük neticesi, Al-
man askerî mahfillerinin mütale-
alarla alman haberlere ve cep-
hasına düşmüştür Alman topları bu-
gazına (Devamı sahife 5, sütun 3 de)

Gramer komisyonunun mesaisi devam ediyor

Maarif Vekilinin riyasetinde toplanan
komisyon umumî heyeti, esaslı birçok
noktalar kararlaştırdı

Ankara, 9 (A.A.) — Türk
Gramer Komisyonunun dünkü
celsesinde verilen karar mucibince
dillerin tasnifini görüşecek
komite bu sabah saat dokuzda
Türk Dil Kurumunda toplanarak
komisyonca istenen lâihayı hazırlamış-
tır. Komitenin ittifakla
verdiği bu kararda iltisaklı ve
tasnifî ayrıntının nisbi olduğu ve
Türk dilinin iltisaklı manzara gös-
termesi onda tasnifîlik vasfı bu-
lunduğu hakikatini kaldırmıyaca-
ğı tesbit edilmiştir.

Rusyada Almanlar tarafından işgal edilen yerleri ve
Alman taarruz istikametlerini gösterir harita

Askerî Vaziyet

Alman - Rus cephesi

Harp başlamadan evvel iki tarafın kuvvetleri—
Alman ordularının Bolşeviklere karşı topladıkları
kuvvetler ve yaptıkları günaçlar — Rus
hazırlığı — Mihver tarafındaki diğer kuvvetler
Yazan: General Ali İhsan SÂBİS

ESKİ ORDU KUMANDANLARINDAN
Alman haberlerden harp başla-
mazdan evvel, haziran ortasında,
Kızıldoruların, ilkbahar manevraları
bahanesi altında, Bolşevik Rusyanın
garp tarafında şu suretle toplandık-
ları anlaşılacaktır:
1 — Takriben 23 firkalık bir Ki-

zildi Leningrad civarında;
Takriben 12 firkalık bir Kızıl-
ordu Riga civarında;
Bu kuvvetler Sovyet Generali
Marşekov kumandasında imiş.
(Devamı sayfa 3, sütun 7 de)

Uzun menzilli Alman topları faaliyette

Büyük bir gemi
kafilesi topa
tutuldu

Londra, 9 (A.A.) — Bu sabah er-
kenen Fransız sahiline yerleştiril-
miş olan uzun menzilli Alman top-
larının mermileri Pas de Calais bo-
ğazına düşmüştür Alman topları bu-
gazına (Devamı sahife 5 sütun 1 de)

İngiliz - Rus işbirliği

6 kişiden müteşekkil bir
Rus askerî heyeti
Londraya geldi ve
temaslara başladı

Londra, 9 (A.A.) — Sovyet
askerî heyeti bu sabah Hariciye
ve Harbiye Nazırları tarafından
kabul edilmiştir.
(Devamı sahife 5 sütun 3 de)

Yeni demiryolları Hükümet, iki yeni hattı münakasaya çıkarıyor

Hükümet tarafından münakasaya çıkarılan iki demiryolu
hattının güzergâhını gösterir harita

Yurdumuzu baştan başa çelik
ağlarla örmeğe için Cumhuriyet
hükümetinin sarfetmekte olduğu
büyük gayretler feyizli semerele-
rini vermektedir.
Memnuniyetle haber aldığımızı-
za göre, Nafia Vekâleti bu hu-

Sovyet tebliği Almanlar Lepelde geri çekildiler

Alman - Rumen
orduları Prut'da
püskürtüldü

102 Alman tayyaresi
düşürüldü, Ostrov,
Volinsk - Novograd
muntakalarında şiddetli
muharebeler oluyor

Cripps - Stalin mülâkâtı

Moskova, 9 (A.A.) — 9 temmuz
sabahı negredilen Sovyet resmî teb-
liğinde bilhassa şöyle denilmektedir:
Gece Ostrov, Lepel ve Novograd -
Volinsk muntakalarında mühim mu-
harebeler cereyan etmiştir.

Ostrov muntakasında kıtalarımız
gece yeni kuvvetler almışlar, bir
yandan da büyük gece keşifleri yap-
mışlardır.

Sebec muntakasında mühim hare-
kât inkişaf etmektedir. Düşmanın
zırhlı unsurlarla piyade kuvvetleri
şark istikametinde ilerlemek için
büyük gayretler sarfetmişlerdir. Mu-
harebeler devam etmektedir.

Polosk muntakasında gece Ulla
Barkoviç etrafında mühim muhare-
beler cereyan etmiştir.
Kıtalarımız bir kaç kere kısa, fakat
şiddetli mukabil taarruzlarda bu-
lunmuşlardır.
(Devamı sahife 5 sütun 5 de)

BERLİN Elçimizin ziyafeti

Alman ordusuna ve
hariciyesine mensup bir
çok zevat, bu ziyafette
hazır bulundular

Berlin, 9 (A.A.) — Türk-Alman
dostluk paktının musaddak nü-
sularının teatisi merasimî münas-
ebetle Türkiye Büyük Elçisi
Hüseyin Gerede ile refikası bir
öğle ziyafeti vermişlerdir. Bu zi-
yafette Başvekkil Müsteşarı
Meisner ile Hariciye Müsteşarı
Weisacker, Türkiye Hariciye Ve-
kâleti Umumi Kâtip Muavini Ce-
vat Açıklık, Müsteşar Woerman
ve refikaları hazır bulundukları
gibi Almanyanın sabık Ankara
Büyük Elçisi Nadoşnle, Berlin
askerî kumandanı General Von
Haasen ve Orta Elçi Schoworbel
de hazır bulunmuşlardır. Bunlar-
dan başka Alman Hariciye Neza-
ret erkânından diğer bazı zevat-
la askerî bazı şahsiyetler de zi-
yafette bulunmuşlardır.

Yeni demiryolları

Hükümet, iki yeni hattı
münakasaya çıkarıyor

Yurdumuzu baştan başa çelik
ağlarla örmeğe için Cumhuriyet
hükümetinin sarfetmekte olduğu
büyük gayretler feyizli semerele-
rini vermektedir.
Memnuniyetle haber aldığımızı-
za göre, Nafia Vekâleti bu hu-

ENVER PAŞA RUSYADA..

Tefrika: 7 Yazan: KANDEMİR

Enver Paşa, Kırım'dan Kafkasyaya geçmek için çok uğraşmıştı amma...

Enver Paşa, umumi harpte Bulgaristanda (Sağdaki kılıklı, Bay Hüseyin Cahit'tir)

Türkmenin bir anda aklı başına gelir gibi oldu. Sonra yine içindeki ateşin alevile eridi. —Buyur... diye beni çekti. Gel, zararın dokunursa sana ne? İtiraf ederim ki; içimde, tasavvuru kudretim haricinde duygu lar titriyor, sesim titriyordu: —Yazık değil mi size? dedim. Ben sizinle konuşmak, sizle derleşmek istemez miyim? Fakat bilmiyor musunuz, etrafımızdakiler konuşuyor. Hatta şimdi, şurada konuşmamız bile... Sözümlü bitiremedim. Türkmen genci demir gibi ellerle kolumdan çekti ve inler gibi: —Gel... dedi, ne yaparlarsa yapınlar, yeter artık...

Hasırlardan kalktılar, loş ve boş çayhanenin ortasında etrafını sardılar ve hep bir ağızdan bir tek sorular: —Orası ne halde? —Gökten inen bir sese kulak vere gibiler idiler. Gözlerinden ve kulaklarından başka canlı yerleri kalmamış gibiydi. —Orada ne kadar kaldım, neler söyledim, neler dinledim, hiç hatırlamıyorum...

(Hâkimiyeti Milliye) de çıkan bu yazıdan sonra Meshedden gönderdiğimiz ve 7 mayıs 340 tarihli (Tevhidi Efkâr) da çıkan yazımda, münevver bir Türkmen gencile mülaakatımı anlatıyordum. Bu genç bana aynen şöyle diyordu:

—Bugün Türkistanda kıyamet kopuyor. Şehirler, kasabalar, köyler bomboşlar. Halk, dağbağlarında, ormanlarda, mağaralarda yaşıyor. Şehirlerde oturanlar da her an korku ve heyecan içinde, son dakikasını bekliyor. Bir kelime ile Türkistan ihtilâl içinde çırpınıyor. Dedeler diyarı kan ve ateş membaı halindedir. Yedi senedir, hattâ daha fazla zaman danberi yanan bu ateş - belki kulağımıza çalmıştır - üç senedir büsbütün şiddet kesbetti. Orada neden Türk kanı akıyor, senelerdenberi sessiz duran Türkistan şimdi ne istiyor, niçin herkes ziraatını, ticaretini, sürülerini bırakmış dağlara çıkmıştır? —O binlerce Türk, bin türlü vasatasızlık ve mahrumiyet içinde, müskülâtın her nevine, her dakika göğüs gererek keyif için mi can veriyor, bunlar ne istiyorlar? Hayır çekinmeyiniz. İtiraf ediniz ki Türkistan ihtilâli ile, herhangi basit

bir hâdise ile olduğunuz kadar alâkadarız. Biliyorum, bildiğim için söyleyeyim; biz sizden maddî bir alâka, maddî bir muavenet istemiyoruz. Çünkü bu mümkün olamaz. Bizim istediğimiz şarklı alâkadar olmanızdır. Çünkü şarklı alâkadar olma mecbursunuz. Bu mecburiyeti mutlaka duyacaksınız. İşte biz bunu istiyoruz: Bizi iyi tanıyınız, iyi biliniz.

İşte, o günkü Türkistan bu halde idi. Enver Paşa İstanbul'dan kaçıp da Kırımı çıktığı zaman bile gözlerini Kafkasyaya çevirmişti. Fırat arkadaşları Talât Paşa, doktor Nâzım, Bahaeddin Şakir Rasuhi beyler ne yapıp yapıp bir evvel Moskova yolu ile Berlin gitmek istedikleri halde Enver Paşa daha ilk merhalede onlardan ayrılıp, Kırım'da kalarak, oradan Kafkasyaya geçmek için çareler aramaya başlamıştı. O sırada Kafkasyada hâlâ faaliyette bulunan kuvvetlerimiz vardı. Enver Paşa bunların başına geçerek ve Bolşeviklerle el ele vererek Umumi Harp galiplerine karşı mücadeleyi devam ettirmek emelinde idi. Fakat Kırım'dan Kafkasyaya geçecek yollar berbat. Kara yolunda Denikin ordu vardı. Deniz yolu ise, vasatasız. Günün birinde küçük bir yelkenli ile hareket eden Enver Paşa müthiş bir fırtınaya tutulmuş, teknesinin yelkenleri parçalanıp, dümeni ve direkleri kırılmış, 3 gün 3 gece dalgalarla boğuştuktan sonra yine Kırım'a dönmeye mecbur olmuş ve hastalanarak yatağa düşmüştü. İyileşip kalkınca da iki defa kara yolunu denedi ve ikinci seferinde Denikin askerleri tarafından yakalanarak hapse tıkıldı. Bir müddet sonra da kaçıp kurtulmaya muvaffak oldu.

Görülüyor ki Enver Paşa, Kafkasyaya geçerek harbe devamı âdeti bir ideal edinmişti ve ancak her çareye -hattâ hayatını istihkak ederek- baş vurduğu halde muvaffak olamamış, ister istemez arkadaşlarının takip ettiği yolu ihtiyar ederek Moskova'ya gitmişti. Moskovada vaziyeti iyi idi. Ali Fuat Paşa (Cebesoy) heyeti Moskova'ya vardığı zaman, Bolşeviklerle münasebatımızın takviyesi hususunda arada dostane meyançılık edebileceğini düşünererek seviniyordu. (Devamı var)

al ve sen çık, git. Fazla söz istemiyorum, haydi! Hizmetçi çıktı, sonra geldi: —Hasta! dedi, söyledim, gitti. —Sen de git. O hanımı bekleme. Ben kapıyı açarım ona. Fıtnat da apartmandan çıktı. Nejad, uzanmış, bekliyordu. Kulakları en küçük sese karşı hassas, kanat her an kendiliğinden açılacakmış gibi gözleri kapıya dikilmiş, bekliyordu. Vücudünde titremeler yine çöğürmeye başlamıştı. Hastalığı mı artıyordu, yoksa beklemenin verdiği sinir nöbeti içinde miydi? Telefon çaldı. Yine bir hasta mı? Nejad evvelâ telefona hiç gitmemeye karar verdi. Fakat ya telefon eden Belkis ise? Ağır ağır kalktı. Yanılmamıştı. Belkisin sesi. —Ruhum, diyor, felâketli görüyor musun?

Nejad, şüphesini saklamıyan bir sesle: —Ne var? diye sordu. —Misafir! —Ne misafir? —Tanımayan, benim çok eski dostlarım. Kalkmışlar, tâ Maçkadan gelmişler. Nejad inanmıyordu. —Kim bunlar? diye sordu. —Canım, tanımayan, diyorum. —İsimleri yok mu bunların? —Sadiye ile kocası. Bir de onun kardeşi. Tam ben çıkarken geldiler. Birakamam. Ne yapayım, kovayım mı ruhum? Nejad kendini kaybedercesine: —Kov! dedi. Belkis bir kahkaha attı: —Yavrum, dedi, senin hasta olduğun bilseydim, benmiş bir şeyler içtiğine hükmederdim. Nejad, kendini yenmek için duşaklarını kemirdikten sonra, tıkanmış

ŞEHİR HABERLERİ

Yeni gelen kahvelerin tevziatı

Kahve almayanlar bugünden itibaren alâkadarlara müracaat edecekler

Kahve tevziinde, şehrin bazı semtleri hiç kahve alamamış ve bir kısım yerlerde de noksan kahve verilmişti. Bu cümleden olmak üzere Barkökü kazası tahsilinde oturan vatandaşlar için tahsil edilmiş 10 çuval kahve, dağılıncı adam başına ancak 100 gram düşmüştür. Noksan kahve alan ve hiç almayan vatandaşların ihtiyacını önlemek üzere vilâyet emrine yeniden 850 çuval kahve verilmiştir. Bu miktar bu günden itibaren dağıtılmaya başlanacaktır. Bu arada Barkökü halkının istihkakı olan mütebaki 150 gram kahve de verilecektir.

Adliyede:

2 sene sürgünden sonra yine ihtikârdan mahkûm

Bir müddet evvel nisâdî ihtikârından 2 sene sürgün ve 500 lira para cezasına mahkûm edilen Bahkpa-zarında Maksudiye hanında tüccarlık yapan Marko Pardo, geçenlerde Sivaslı bir tüccara kilos 460 kuruş gibi yüksek fiyatla kalay satmış, Aslıye İkinci Ceza mahkemesince tevki olmuştur. Dün Marko Pardonun muhakemesini bitiren mahkeme, suçunu sabit görerek kendisini 25 lira ağır para cezasına ve bir hafta müddetle de dükkânının kapatılmasına mahkûm etmiştir.

İhtiyar kadını bağlayarak paralarını çalmış

Bir müddet evvel bir gece yarısı Üsküdar'da Doğancılarda kiracı olarak oturdugu 80 yaşında Ayyenin o-dasına girerek kendisini yorganla yatağa bağladıktan sonra koynundaki 300 lirayı aşırın Mustafa Aktasın muhakemesi dün Birinci Ağırcezaada bitirilmiş, suçlu gasp mahiyetinde görülerek 7 sene 3 ay müddetle hapse mahkûm edilmiştir.

Boğaz tokluğuna çalışmaya mahkûm edildi

Dilber adında bir çingene karısı kucağında çocuğu olduğu halde Sirkeci'de dilerken yakalanmış, mahkemece 7 gün müddetle boğaz tokluğuna Belediyede çalışmaya mahkûm edilmiştir.

Alenen apdest bozmanın sonu

Ali Rıza ve Abdullah adında iki arkadaş geçenlerde Floryaya gitmişler, bir gazinoda raki içip sarhoş oldukları sonra istasyon binasında tren beklerken duvar kenarına abdest bozmuşlardır. Görevler tarafından yakalanarak cürümeşut kanununa göre Aslıye Altıncı Ceza mahkemesine verilen Ali Rıza, alenen abdest bozma suçundan 30 gün hapse, 30 lira para cezasına, götürüldükleri Florya karakolu komisierine hakaretten de 1 gün hapis ve 1 lira para cezasına mahkûm edilmiştir. Diğer suçlu Abdullah abdest bozduğu sabit olmamış, yalnız komisere hakaretten 35 lira para cezasına çarptırılmasına karar verilmiştir.

Ahmet Emin Yalman beraet etti

Bir müddet evvel bir kaç gazetesinin Örfü İdarece kapatıldığı günün gertesi sabahı çıkan Cumhuriyet gazetesinde Nadir Nadi «Hamurîyet ihtikârı» ve onu takiben de «Ahlâk softağı» adında iki makale yazmıştı. Bu yazıya bir çok gazetelerin muharrirleri cevap verdiği gibi Vatan gazetesinin sahibi Ahmet Emin Yalman da şiddetli bir mukabelede bulunmuştu. Nadir Nadi, Ahmet Emin Yalman hakkında makalesini tahkir mahiyetinde görmüş ve aleyhine Aslıye Sekizinci Ceza mahkemesinde bir dava açmıştı. Duruşmaya dün bakılmış ve bir celsede bitirilmiştir. Nadir Nadi namına mahkemeye, avukatı Vasfi Raşit gelmiş, Ahmet Emin Yalman da vekil Nazmi Nuri ile yer almış. Evvelâ söz alan Nuri

fi Raşit, müvekkilinin açıkça ve alenen tahkir edilmiş yazı okuduğuna takdirde hemen anlaşılıvereceğini iddia etmiş, bundan sonra söz alan Nazmi Nuri ise yazının katiiyen tahkir mahiyetinde olmadığını ileri sürmüştür. Bundan sonra müddeiumumi muavinî mütealemini söylemiş ve yazının edebî bir münakaşadan ibaret olduğunu, Ahmet Eminin beraetini istemiştir. Neticede Ahmet Emin de müdafası yapıp ve mahkeme, haklarında beraet kararı vermiştir.

Fakir talebelere yapılan yardımlar

103 talebe prevantoryoma, 2511 talebe de çocuk kamplarına gönderiliyor

Şehrimizdeki ilkokullarda yardım cemiyetleri ve mektep yardımı birlikleri tarafından himaye edilmek üzere fakir çocuklara tatil aylarında da aynı himaye gösterilmektedir.

Geçen haziran ayı içinde 3200 muhtaç talebenin sıhhi muayenesi yapılmıştır. Bu muayene sonunda, doktorlar bu talebelerden 103 fındık prevantoryomlara, 2511 inin çocuk kamplarına, 606 sınımda çocuk bahçelerine gönderilmesine karar vermişlerdir.

Şimdiye kadar prevantoryoma 80 talebe yollanmıştır. Geriye kalanlar da bu günlerde prevantoryomlara gönderilecektir.

Çocuk kamplarına ayrılan 2511 kişiden de hâlen 380 i kamplara istikrar etmiş bulunmaktadır. Kamplara gidememiş olanlar da çocuk bahçelerine devam etmektedirler.

Muayene neticesinde çocuk bahçelerine tevzi edilen 606 talebe de bu bahçelerde tatil negeli ve iyi bir surette geçirilmektedirler.

Mecidiyeköy dutluklarında kanlı bir vaka oldu

Bir bekçi, sevdiği kadını, berber ustrası ile birçok yerinden doğradı

Şişli civarında mahalle bekçiliği yapan Ali adında birisi, dün akşam üzeri bir müddettenberi sevgi mektepe olduğu Şahinde adındaki kadınla buluşmuş ve kendisini Mecidiyeköy'deki dutluklara götürmüştür. İki sevdiği burada henüz anlaşılmaayan bir sebeple birbirine girmiş ve Ali cebinde daima taşımakta olduğu berber ustrasını çekerek Şahindenin üzerine atmış, kendisini yüzünden ve vücudünün muhtelif yerlerinden doğramıştır. Bu arada bekçinin parmağı da kesilmiştir.

Şahindenin feryadına yetişenler kendisini kanlar içinde yerde yatar-

ken görmüşler ve elindeki ustrasla kaçmaya şavağan bekçiyi yakalamışlardır. Şahinde baygın bir halde Be-yoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bekçi, tahkikat sırasında sorguya çekilmiş, fakat Şahindeyi tanımadığı gibi, kendisini yaralamadığını da ileri sürmüş, parmağının niçin kesilmiş olduğu sorulunca da:

—Dün akşam evde salatalık doğramak kesildi demmiştir.

Yaralı kadın adliye doktoru Enver Karan tarafından muayene edilmiştir. Bekçi, bugün adliyeye verilecektir.

Açıkgöz ev sahipleri

Mobilyalı diyerek kiraları arttırmıyorlarmış

Bazı kötü niyetli ev sahiplerinin, Koordinasyon Heyeti kararlarına rağmen ev kiralarını arttırmak yolunda muhtelif muvazaalı usullere başvurmakta oldukları görüldüğünden vilâyetten alâkadarları yeni bir tamim yapılmıştır.

Tamimde, bu gibi ev sahiplerinin kirayı arttırmak için ekseriya binayı mobilyalı olarak kiraya verilmiş gibi gösterdikleri ve bu şekilde konturat yaptıkları görüldüğünden badema, evleri mobilyalı olarak kiraya vermek isteyenlerin - bunlar Belediyeye mobilyalı olarak tesvil edilmiş ise - hakkında şiddetle takibat yapılması bildirilmektedir.

Müteferrik:

Şehir Tiyatrosu artistleri turnadan dönüyorlar

İki aydanberi Orta ve Şarkî Anadolu'da turnede bulunan Şehir Tiyatrosu sanatçıları 20 temmuzda İstanbul'a dönmektedirler. Hâlen, Samsunda bulunan grup, oradan Zonguldak'a gidecek, sonra şehrimize varacaktır.

İzmir Belediyesi, Şehir Tiyatrosunu fuara davet etmiştir. Fakat sanatçıların yorgun olmaları ve yeni mevsim için provalara başlanacağından, heyetin bu davete icabet edemeyeceği İzmir Belediyesine bildirilmiştir.

İzmir Belediyesi, Şehir Tiyatrosunu fuara davet etmiştir. Fakat sanatçıların yorgun olmaları ve yeni mevsim için provalara başlanacağından, heyetin bu davete icabet edemeyeceği İzmir Belediyesine bildirilmiştir.

Bundan sonra müddeiumumi muavinî mütealemini söylemiş ve yazının edebî bir münakaşadan ibaret olduğunu, Ahmet Eminin beraetini istemiştir.

Neticede Ahmet Emin de müdafası yapıp ve mahkeme, haklarında beraet kararı vermiştir.

Yeniden asrî mezarlıklar yapılacak

Şehir dahilindeki mezarlıkları kaldırmak ve bunlardan tarihi kıymetli haiz bulunanlardan gayrisini temizlemek için Belediyeye bir plan hazırlanmıştır. Bu meyanında Zincirlikuyu'da yapılacak olan asrî mezarlık şeklinde yeni bir mezarlığın surlar haricinde tesisi için de tetkikler yapılmaktadır. İleride şehrin Üsküdar, Kadıköy gibi uzak ve müferrik semtleri için yeni mezarlıklar kurulacaktır.

On bir sinema cezalandırıldı

Belediye, istiap haddinden fazla müsteri alan sinemaları sıkı bir şekilde kontrol etmektedir. Bu husustaki nizamla aykırı hareket eden sinemalardan Lâle 3, Taksim 2, Yıldız 3, İpek 2, Alkazar 1, Astorya 1, Asri 1, Melek 2, Şik 2, Saray 1 ve Tan sineması da 2 defa cezaya çarptırılmıştır.

Poliste:

İki şarhoşun küstahlığı

Kastamonulu Haydar ve Edirneli Nuri adında iki arkadaş, Tarlabasında sarhoş olmuşlar, yoldan geçen bazı kadınlara satışı yapmışlardır. Kadınlardan birinin Manol adında bir müdahalede bulunmuşsa da, iki mütevaciz tabancalarını çekerek ates etmişlerdir. Bunlardan Haydarın tabancasından çıkan kurşunlarla Manol yaralanmış, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır. Suçular yakalanmıştır.

Berberler içtiler, sonra bir ötekini yaraladı

Pangaltıda Kemal adında bir, arkadaşları Arnavut Caferle, Tarlabasında içtikten sonra çıkıp giderlerken, Caferin çakı ile sol kaşcasını yaraladığını iddia etmiş, suçlu yakalanarak tevki edilmiştir. Tahkikat yapılmaktadır.

Celepler yine fiyatları arttırıyorlar

Murakabe Komisyonu bugün et işini yeniden tetkik edecek

Et fiyatlarında bir tereffü başlamıştır. Et toptancıları bu yükselmeye celeplerin sebep olduğu hakkında Murakabe Komisyonuna şikâyetle bulunmuşlar, toptan satışlarda kendilerine tahsis edilen kâr yüzdesini almamış olduklarını bildirmişlerdir. Komisyon, bugünkü toplantısında toptancıları ve icap ederse celepleri de dinleyecektir. Bundan başka koyun mntakalarından yeni fiyatlar istenecek ve fiyat artışına meydan verilmeyecektir.

Belediyede:

Mısırçarşısı istimlâki bitti

Mısırçarşısının istimlâki muamelesi tamamlanmıştır. Yapılacak tadilatla ait projeli Valli ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar muvafık görmüştür. Yeni yardımcı halde 200 dükkân bulunacak, bu dükkânlar muayyen iş erbabı arasında taksim edilecektir.

Berberlerin imtihanı yarın başlıyor

Şehrimizdeki bütün berberler imtihanı tabii tutulacaktır. Ellerinde ehliyet vesikası olmayan berberler, cemiyet tarafından çalıştırılmayacaktır.

İmtihana yarın başlanacaktır. İmtihan, Cemiyetin Esnaf Cemiyetleri birleşik binasında mütehasis bir heyet tarafından yapılacaktır.

Maarifte:

Tatil kurslarında kayıtlar kapandı

İkmalde kalmış talebeleri yetiştirmek üzere açılacak tatil kurslarına kayıt muamelesi bugün bitmektedir. Bugün öğleden sonra, ilise, orta ve sanat mektepleri müdürleri kız ilise-sinde toplanarak, kurs programını tesbit edeceklerdir. Kurslar da 16 temmuzda faaliyete başlayacaktır.

KISA HABERLER

★ MAVNA İLE RIHTIM ARASINDA KALDI — Tophanedeki 12 yaşında Mahmut, rihtimda bağlı bulunan bir mavnaya binmek isterken, mavna ile rihtim arasına sıkışıp bacağından yaralanmıştır.

★ MERVİDENE DÜŞTÜ — Mahmutpaşada, Küçük hanunda çalışan Yahya, mervidenden küfe ile demir taşmakta iken ayağı kayarak düşmüştü, hafife yaralanmıştır.

★ SARIYER HAMAMINDA UY DURMA MEVKİLER — Saryerdeki hamamın sahibi, hamamının bir semtte bir tane olması sebebiyle fiyatları istediği şekilde yükselttiği ve kendi kendisine birinci, ikinci, lüks diye mevkiler ayırdığı hakkında kaymakamlığa bir şikâyet yapılmıştır. Saryer kaymakamlığı bu mesele etrafında tetkikata başlamıştır.

★ İSTANBUL TİCARET MÜDÜRLÜĞÜ — İstanbul Mintaka Ticaret Müdürü Salt Rauf Sarper, fâzle teşkilatında mühim bir vazifeye tayin edilmiştir. İstanbul Ticaret Müdürlüğü vazifesine muvakkaten Necmettin Meto bakaacaktır. Salt Rauf Sarper dün akşam Ankara'ya gitmiştir.

★ ÇAY GELİYOR — Şehrimize yeniden 400 sandık çay gelmektedir. Bu çaylar Vekâletin tesbit ettiği fiyat esaslı üzerinden satılacaktır.

★ ZİRAAT BANKASI BU YIL DA PAMUK ALACAK — Ziraat Bankası, bu yıl da pamuk mntakalarında, müstahsilden mübayaatta bulunacaktır.

★ MURAKABE MEMURU KURS LARI — Vilâyet murakabe teşkilatında çalışacak memurlar için Ankarada yeni kurslar açılacaktır.

SİVASİ VAZİYET

Suriye ve Irak

Alman ordularını ve hava ve deniz kuvvetlerinin büyük bir kısmı Sovyet arazisinde ve sularındaki harekâta son derecede meşguldürler. Stalin hattı üzerinde müthiş bir boğuşma cereyan ediyor. Son günlerde Alman tebliğlerinde kat'i netice alınmıyca kadar epîlan mucibince muvaffakiyetle harekât devam etmektedir» demekle iktifa edilmektedir.

Almanlar bu sükûtu, Sovyet umumi erkânharbiyesinin cephe-nin birçok taraflarında irtibat ve teması kaybetmiş olmasından dolayı kendisini olup biten işlerden mahal ve mevki tayin ederek haberdar etmemek düşüncesinden ihtiyar ettiklerini bildiriyorlar.

Almanya şarkta bir an evvel kat'i neticeyi almak için bütün gayretini sarf ederken büyük harbin diğer sahalarında daha ziyade tedafü vaziyet almakla iktifa etmektedir.

Bundan İngiltere istifade ederek Yakınşarkta vaziyetini islah etmeye çalışmaktadır. Mısır'daki büyük kuvvetlerini ve Irak'ta topladığı yeni katalar ile Suriyedeki Fransızların üzerine şarktan ve cenuptan yüklenmiştir. Ana memleket Fransa ile Şimali Afrika'daki Fransız müstemleke imparatorluğu ile muvasalatı kesilmiş olup hiçbir taraftan imdat ve malzeme almayan Suriyedeki Fransız kuvvetleri üç hafta devam eden şiddetli mukavemete sonra General Dentz mütareke istemiştir.

İngiliz Başvekîlinin haber verdiği veçhile mütareke şartlarına ait müzakereler devam ettiği müddetçe İngiliz kuvvetleri Halep ve Beyrut üzerine harekete devam edecektir.

Suriyedeki Fransız kuvvetlerinin alâbetine Almanya, şimdiki alâkadar olmamıştır. Burasının müdafasını Fransız hükûmetine ait bir iş sayıyor. Mütareke neticesinde Fransızlar Suriyeden ayrılacak olursa bundan Almanya şüphesiz daha ziyade memnun olacaktır.

Irak'a gelince, İngiltere yeni bir karar ile bu sahanın müdafasını ve idaresini karargâhı Kahire'de bulunan Yakınşarkta İngiliz kuvvetleri kumandanlığından tefrik ederek geçen Umumi Harpte olduğu gibi Hindistandaki İngiliz ve yerli kuvvetlerin Başkumandanlığına bırakmıştır.

Malûmdur ki yakın zamana kadar Yakınşarkta İngiliz kuvvetleri Eşkumandan olup Libya'daki muvaffakiyetli ve muvaffakı yetmiş harekâtı idare eden General Wavell, Hindistan Başkumandanı tayin edilmiştir. Irak'taki askerî harekâtın idaresi yine bu General'e bırakılmış oluyor.

Bunun mânâsı İngilterenin Irak müdafasında Hindistan bütün menâbînden istifade etmeyi tasmin etmiş olduğunu ifade etmektedir. Çünkü her an muvasala hatlarının kesilmesi ve Süveyş Kanalı'nın bir arızaya uğraması üzerine bir müddet, yahut dâimi olarak tecrit edilecek Mısır'dan Yakınşarkın geniş ülkelerinin müdafası güç olacaktır.

Muharrem Fezvi TOĞAY

Edirne Emniyet Amirli

Edirne, (Hususi) — Emniyet Amirliği Hamdi, Erzurum Emniyet Amirliğine tayin edilmiştir. Mumailehin yerine Unkoprü Emniyet Amirli Kâmil tayin edilmiş, Edirneye gelerek vazifesine başlamıştır.

Edirne'nin 1941 bütçesi

Edirne, (Hususi) — Vilâyetin 1941 yılı bütçesi yüksek tasdikle İktiran etmiş ve tatbik edilmek üzere Vilâyete gönderilmiştir. Umumi Mecliste hazırlanarak kabul edilen yeni yıl bütçesinde Dahliye Vekâleti bazı tadiller yapılmıştır.

Vecizelerin Şerhi

Hürriyet ırgı, insanların içinde o kadar parlak yarımlar ki, dünyada insanların hür doğduklarına inanmayan bir kimse kalmamış!

LİNCOLN

Amerikanın Cümhurreislerinden Lincoln, bu güzel sözü onun hür olmayı, hür yaşamayı mücerret bir söz değil, fakat yaşanacak bir hakikat olduğunu gösteriyor. Doğrusu da budur. İnsan bu tabii hakkını kullanmaz ve yaşamazsa bu tabii hakkın da hiç bir mânâsı kalmaz. İnsanlar yaşadığı, hissettiği hakikatlerle insanlığını tebarüz ettirir. Bu hakikatler gözle görünmez, onların yaşanıp yaşanmadığı hakkında şüphe hasıl olur.

Lincoln hürriyet hakkının insanlarda kemalle, tam yaşanması bir hakikat olarak görünmesi ile bu hakkı inkârı cesaret edecek bir kimse kalmayacağını söylüyor. Bunun doğru olduğunu kabul etmek lâzım gelir.

FIRTINA GECESİ

Milli roman: 67 Server BEDI

Hizmetçi, korku ve merhamet püsürden bakışlarını Nejada doğru kaldirarak: —Doktor Bey!... Dedi. Sesinde öyle bir yalvarış vardı ki Nejadın öksesine hudut çiziyordu. —Daha ne var? dedi Nejad. —Doktor Bey... —Söyle!... Kadın birdenberi cesaretlendi: —İstersezi beni kovunuz, isterse niz ayaklarınızın altına alıp eziniz... Fakat sizden bir ricam var, —Nedir o?

—O hanımla konuşmadan dosdoğru eve gidiniz? —Niçin, Fıtnat hanım? —Nejad, kadına pür dikkat bakıyordu. —Fıtnat hanım gözlerini yenden ayırıyorduk. —İçime öyle doğdu dedi, hem... rahatsızsınız, değil mi? —Tam o sırada apartman kapısının çaldığını duydular. Nejad, en mutlak edâsile emir verdi: —Bir kelime daha söyleme, Fıtnat hanım. Git, kapıyı aç. Hasta geldiyse, sav! O hanım geldiyse, buraya

Mustafa Fazıl Paşadan ... Fethi Okyara

Siyasi firka reislerinin hayatı

tefrika: 7

Yazan: Ziya Şakir

Fazıl Paşa taraftarları, artık Padişaha jurnallar yağdırmıyorlardı

Hasetkârlar ise, bunu çok müsait bir fırsat addederek:

— Paşa, padişahın (İftüv İhsanı'nı) beğenmedi. Devletin usul ve teşriyatını ayakları altında çiğnedi. Bu, bir hakarettir.

Diye, servetine mağdur Mısır Prensi aleyhinde bir cereyan uyandırdılar.

Babâlinin Sadâret dairesinden kopan bu cereyan, çarçabuk saraya kadar taştı. Osmanlı hükümdarlarını en mağrur ve en azmetmiş olan (Sultan Aziz) in kalbinde derhal bir infial uyandırdı.

Sultan Aziz, öyle bir padişahı ki, hiçbir infial kalbinde gizlemez. Küçük bir öfke buhranı arasında, karışma çıkarları derhal yıkıp devirmekte zerre kadar tereddüt etmezdi. Fakat her nedense, bu meselede sükût ettiler. Ya, Hıdiv İsmail Paşanın hatırı sayılır biraderinin bu hareketine müsahaha göstermek istedi, veyahut da, taraftarlarının arasında bir hükümdar gibi yaşayan Fazıl Paşayı kaldırıp iyice yere vurma için zaman bekledi. Eğer bu ikinci ihtimal doğru ise; bu zamanın gelmesine, tam 105 gün kıfayet etti.

Fazıl Paşa, aleyhindeki cereyanlardan haberdar değildi. O, tam manasile kendi âleminde yaşıyordu. Yalılarındaki, konağında, Çamlıca'daki köşkünde (1) mütemadiyen dostlarını ziyafetler tertip ediyor. Mısır'daki şeker fabrikasının ve binlerce hektarlık pamuk tarlalarının gelen Altınları, avuç avuç etrafına serpiyordu.

Fazıl Paşanın aleyhtarları, artık Padişaha jurnaller yağdırmıya başlamışlardı. Bu jurnallerde, Paşanın; resmi vazifesini ihmal ederek zevku sefahate daldığından ve (hukuku ihlâl) i yüzüstü bıraktığından... edip Namık Kemal; şair Ziya; âlim Şemseddin Sami Beyler vesaitleri yalılarına ve konağına topharak diyemeyen islamiye aleyhinde ve Avrupa (efkârı erencane) si lehinde müsahabelerde bulduklarından bahsederek, Fazıl Paşayı Sultan Aziz'in gözünden düşürmeye çalışıyorlardı.

En ehemmiyetsiz meselelerde barut gibi parlayan Sultan Aziz, bu jurnaller karşısında sükût ve sabır gösteriyor. Yalnız, başını iki tarafa sallayarak (lâhâve...) ler çekmekte ıktifa ediyordu.

Nihayet bir gün geldi ki, Sultan Aziz'in sabrı tahammülü tükenmiş. Son bir jurnâl, Mustafa Fazıl Paşanın ılgal ettiği şerefi sandalyeyi, bir anda altından çekiverdi. Mağrur Mısır Prensi, en ağır bir hakaretle derhal İstanbulu terkettiği haber edildi.

Evvelâ bu jurnalden bahsedelim... Bizat (Sultan Hamid) in naklettiğine göre (1) bu jurnalın meali şundan ibarettir:

(Mısır) Mustafa Fazıl Paşa kulları, malik olduğu serveti sâmadan âdeta cinnet geçirerek, Çamlıca'daki köşkünün bahçesinde franklerin âdetleri mucibince ziyafetler tertip etmekte, ve bilhassa Fransada Cümhu riyet ilân eden dîmsiz kâfirlerin hareketlerini taklit etmektedir. Bu cümleden olmak üzere, dün gece Fazıl Paşa ile arkadaşları yine mezkûr köşkünün bahçesinde toplanmışlar. Bacaklarında donları çıkarıp üzerlerine birer beyaz gömlek giydikten sonra boyunlarına birer kırmızı kırvat takmışlar... böylece sofraya oturup bir hayli ayış iştret ettikten sonra, başaçık ve yalınayak olarak (dans) denilen frenk oyunlarını oynamak suretiyle şerî şerife ve âdabı insaniyeye ve bilhassa ricâli devletin şerefi ve haysiyetine muhalif hareketâta cüret küstahlığında bulunmuşlardır.

(1) (Sultan Hamid'in Son Günleri)'nin içindeki eserinde bu hususa tafsillat ve vesikaların membarları hakkında da malûmat vardır. Z. Ş.

Bu mealdeki jurnâl, 1282 senesi ramazan ayına tekaddüm eden bir gününde Sultan Aziz'e takdim edilmişti. Mutaassıp ve cahil padişah, bu jurnâl üzerine son derecede hiddetlendi. Fakat bu hiddetini bir kenara izhar etmedi. Jurnalın bir suretini mahrem bir şekilde Mısır - Hıdiv İsmail Paşaya - gönderdi.

(Bu suretle, dilere düğün biraderiniz hakkında ne suretle hareket etmemizli düşünebilirsiniz?)

Diye, vaziyeti Hıdivden istizaç etti.

İsmail Paşa, kendisine kin ve rekâbet beslediği için esasen biraderi Fazıl Paşadan memnun değildi. Buna binaen, Sultan Aziz'e derhal (Taraftımızdan hiçbir inkisar vuku bulmayacağına emin olarak, zati şahaneleri her ne arzu buyururlarsa, ıcrasında muhtardılar.)

Diye, cevap verdi.

Bu muhabere ramazan ayının yirmi beşinci günü hitama erdi. Ve padişah, Fazıl Paşaya vuracağı darbeyi hazırlamak için ramazanın 27 ne gününü bekledi. O akşam Fazıl Paşayı (Tophane Kasrı) na iftara davet etti.

İftardan sonra söz devlet işlerine intikal ederek, Sultan Aziz:

— E... Söyle bakalım Paşa... (Meclisi hasain) riyasetine geldiğiniz gelleli neler yaptınız?

Dedi.

Sadrâzâmın, kendisine çıkardığı müşkülâtın bîzar olan Fazıl Paşa, bu sual büyük bir fırsat iftihaz eder:

— Henüz hiçbir şey yapmadım, şevketmeçp!...

Diye söze başladıktan sonra, oldukça ağır ve pervasız bir lisanla Sadrâzâmı tenkide girişti.

Sultan Aziz, fena halde hiddetlenmiş. Öfke ile ayağa kalkarak:

— Köşkünün bahçesine bir takım baldırı çiplakları toplayıp dousuz hora tepeceğine, vaktile gelip de bunları bana haber veriydin.

Dedi. Ve aynı öfke ile çıkıp gitti.

Mustafa Fazıl Paşa, evvelâ şaşırıp kaldı. Güçlüğü kendini topladı. Kendisine inen darbenin nereden geldiğini anladı. Hemen arabasına binip Beyazıt'taki konağına gelerek Padişahın bu hakareti karşına ne vaziyet almak lazım geldiğini düşünmeye başladı.

Bütün hayatında, ilk defa o'arak gururu kırılmış olan Paşa, böylece düşünse dursun; ertesi gün Sadrâzâm saraya davet edildi. Akşam geçen bu macerayı saray erkânından bütün tafsillatla öğrendi. Sonra, huzura girdi. Sultan Aziz, Fazıl Paşanın şikâyetlerinden bahsederek, Sadrâzâm dan izahat istedi. O zaman Fuad Paşa da, mukabeleyle girişerek:

— Efendimiz!... Zaten bu zatın hali, malûm... Kendisi, esasen bedbindir. Ve bilhassa, Hıdiv İsmail Hakkı Paşa hakkındaki tevecchühünü, zü, siddetle istikrap etmektedir. Bundan dolayı da, başta zati şahaneler olmak üzere devletimizin her işi ve her ferdi aleyhinde âdeta husumet beslemektedir.

Diye, bir hayli şeyler söyleyerek, Padişahın uzun zamanıdır içinde biriken öfkeye bûsbütün galeyana verdi.

İki gün sonra, bayram münasebetiyle yapılacak olan merasime bütün vükela ve vüzera davet edildiği halde, Fazıl Paşaya davet tezkeresi gönderilmedi. Tabiidir ki davet edilmediği, o da saraya gidemezdi.

Muayede merasiminde Fazıl Paşayı göremeyen Padişah, daha ziyade öfkelenerek, saray erkânından sebebini sual etti. Mabeyniciler, Sadrâzâm'dan gizlice talimat almış oldukları cihetle:

— Herhalde, bir şeye gücennis olacak.

(Devamı var)

SPOR

Bu seneki maçlarda hiç mağlûbiyet yüzü görmeyen Beşiktaş takımı

Bu sene, bütün rakiplerini üstün oyunlarla mağlûp ederek merhum Şeref'in arzu ettiği şeref mevkiine yükselen Beşiktaş futbolcularını ve idarecilerini can ve gönülden tebrik ederiz

Santrfor Hakkı

Sotış Şeref

Kaleci Mehmet Ali

Sağ haf Rifat

İstanbul lig birincisi ve Milli Kûme şampiyonu Beşiktaşın, bu yıl elde ettiği muvaffakiyetleri bu sütunlara sığdırmak bir hayli güçtür.

Bütün bir mevsim, bu zamana kadar hiçbir klübe nasip olmayan bir muvaffakiyetle, lig ve Milli Kûme maçlarında yapmış olduğu 36 maçta mağlûp edilemeyen bu kıymetli ve kudretli futbol ekibi, muhelif sahalarda oynadığı maç-

larında çıkardığı oyunlarla herkesin takdirini kazanmıştır. Beşiktaşın en parlak zamanı muhakkak ki bu senedir. Lig maçlarında hiçbir sarsıntı geçirmeden şampiyon olan bu takım, aynı hızla Milli Kûme maçlarını da çıkarmış ve yaptığı on sekiz oyunda da sahadan mağlûp edilemeden ayrılmıştır.

Acaba, hakikaten Beşiktaş bu sene kuvvetli miydi? Yoksa diğer takımlar kuvvetlerinden kayıp mı etmişlerdir?

Bu suale cevap vermekte muhakkak ki birçok kimseler arasında elân devam etmekte olan münakaşaya atılmış oluyoruz. Bizim görüşümüze göre, Beşiktaşın en büyük rakiplerinden biri olan Fenerbahçe takımı kuvvetinden yarı yarıya düşmüştür. Galatasaray gelince, bu seneki takımıyle beraber itibarile mühim bir fark yoktur. Nihayet Beşiktaş takımının bu seneki kuvveti, geçen seneki Beşiktaş kıyas edilmeyecek kadar üstündür.

Bu münasebetle şampiyon Beşiktaş takımının almış olduğu parlak neticeleri baltalamak saikine diğer takımların zaafı olmaları ileri sürmek doğru değildir.

Siyah beyazlılar, bu mevsim çirkinlikleri yüksek oyunlarla futbol sevenlere futbolün hakiki heyecanını tattırılmışlardır.

Hattâ, diyebiliriz ki, Beşiktaş on birinin anlaşması, bizlere uzun senelerdenberi hasret kaldığımız

nü hakkında uzun uzadıya yazacak değiliz. Bu değerli futbolcünün meziyetlerini herkes takdir eder. Mevsim başında futbolü bir rakararak hakemlik eden Hüsnü, takımının ihtiyacı karşısında tekrar futbola başlamıştır. Bugün ise takımının en formda oyuncusudur.

Feyzi (sol bek) Bu mevsim arasında takımın yer alan bu eski futbolcüsü, oynadığı maçlarda muvaffak olmuştur.

Rifat (sağ haf) Beşiktaş takımının en mühim unsurlarından biri olan Rifat, bu mevsim, bütün maçlarda oynanmış ve güzel oyunlar çıkarmıştır. Uzun vuruşları ve forvetleri yakından takip etmesi, başlıca meziyetlerindedir. Teknik futbolden ziyade enerjik oyuna istidadı fazla olan Rifat için sahadı bir buçuk saat koşmak işten değildir. Ankarada sağ haf mevkinden attığı bir gol ile takımını sahadan 1-0 galip çıkaran Rifatın muhakkak ki takımına yardımcı fazladır.

Halil (santrhaf) Futbol bilgisini, lüzumsuz sertlik ile oyun bozma kabiliyeti fazla olan bu elemann bugün için üzerinde durmak beyhudedir.

Hüseyin (Sol haf) Beşiktaş takımının müdafaa hattını tutan ikinci bir oyuncu da Hüseyindir. Enerjik olduğu kadar teknik futbolcuları aklı yatan bu oyuncu tekrar takımında yer aldığı vaki yokluğu daha iyi hissedildi. Bugün için takımının en iyi oyuncularındandır.

Sabri (Sağ açık) Beşiktaşta parlayan, Hakkının yanında güzel oyunlarını gördüğümüz bu oyuncu maalesef gururuna mağlûp olmuştur. Henüz çok genç yaşta, biz seyredenlerden evvel, kendisi beğenen Sabri, son zamanlarda takımında yer alamıyacak kadar bozulmuştur.

Halke (sağ iç) Beşiktaş takımının yarısı olan Hakkının muhakkak ki takımının şampiyon olmasında rolü büyüktür. Bu emsalsiz oyuncu, en müşkül vaziyetlerde takımını mağlûbiyetten galibiyete ulaştırmıştır. Hakkının takımına en büyük yardımı, güzel oyunle beraber arkadaşlarının maneviyatları üzerinde müsbet tesir ifa etmesidir.

İbrahim (santrfor) iki usta insayd yanında muvaffakiyetli maçlar çıkaran İbrahim, son günlerde

de daha güzel oyunlar oynamaktadır. Bilhassa her pozisyonda atmış olduğu gollerle takımını rahat bir oyun oynamaıya sevk etmektedir.

Şeref (Sol iç) — Takımının ikinci bir yarısı olan bu oyuncu forveti idare edenlerden biridir. Açık ve güzel paslarla üç pasta kalede kaleye inen Beşiktaş forvetlerinin güzel bir maç çıkarmaları ve çabuk netice almaları Şeref'in güzel oyununa bağlıdır.

Şeref'in takımında rolü çok büyüktür. Kendisi gol atmaktan ziyade attığı için bazı maçlarda güzel oyunu pek açık olarak görürüz.

Şükrü (Sol açık) İlk zamanlarda tribün için oynayan, son günlerde takım için çalıştığı görülen Şükrü, takımında vazifesini yapmaktadır. Şeref gibi fevkalâde bir pasörün yanında açık paslardan istifade ederek sürati sayesinde çabuk kaleye inen bu oyuncu takımına birçok gol kazandırmıştır.

Sakir (sağ açık) Bilhassa lig maçlarında ele avuca sığmayacak kadar çabuk olan bu oyuncu, sağ açığta ve santrforda muvaffakiyetli maçlar çıkarmıştır. Son günlerde arkadaşları Sabri gibi gururuna mağlûp olan bu oyuncu bir müddet takımında yerini kaybettik ten sonra, tekrar oynamaıya başlamıştır. Fakat son günlerdeki oyununa eskisi kadar tatmin edici değildir.

Beşiktaş klübü, kazandığı emsalsiz muvaffakiyeti yalnız yukarıda bahsettiğimiz oyunculara medyun değildir. Sahada canını dişine takarak çalışan on bir oyuncudan başka, saha haricinde de üç mühim sima vardır: Bunlar Fehmi Erok, Abdullah ve Refik Osman Topur. Bilhassa Fehmi'nin takımına ve dolayısıyla klübü-

ne yardımı çok büyüktür. Uzun senelerin verdiği tecrübe sayesinde klüplerimizde sı sık görülen en basit anarşi hareketine bile meydan vermeden takımını idare eden Fehmi Erokun, elde edilen büyük muvaffakiyetlerdeki hissesi unutulamaz.

Refik Osman Topa gelince, çalıştığı takımının aldığı derece meydandadır. Beşiktaş klübü idarecilerini ve futbolcularını kazandıkları lig ve Milli Kûme şampiyonlukları dolayısıyla tebrik eder ve Türkiye şampiyonası maçlarında da layık oldukları mevkie ulaştırmaları candan temenni ederiz.

S. Seçme müsabakası

Sarıyer Halkeubadan:

1 — Spor şubemiz 12 temmuz 941 cumartesi günü saat 14.30 da Büyükdere Beyaz Park yozma havuzunda âzalarımız arasında seçme müsabakaları yapılmıştır. İştirak edecek âzalarımız en geç cumartesi günü saat 12 ye kadar müraعاتları.

2 — Evimizde mandolin ve keman dersleri verilmektedir. İsteklilerin isimlerini yazdırmaları.

Kürek teşvik yarışları

İstanbul Su Sporları ajandâsında:

1 — Bölgeimiz kürek teşvik yarışlarının birincisi 13 temmuz pazar günü Kanlıca ile Bebek arasında yapılacaktır.

2 — Müsabakalara tam saat 15 de başlanacaktır.

3 — Toplantı mahalli olarak tesbit edilen Bebekte Galatasaray Denizcilik lokali önünde klüplerin muayyen saatte evvel bulunmaları lazımdır.

4 — Sporcü adedini arttırmak gayesile bu yarışlara klüplerimizin istedikleri kadar tekne ile iştirakleri serbest bırakılmıştır.

5 — Hakemler: Baş hakem: Rıza Sueri, Hakem: Bekir Maenr, Efdal Nögan, Nedim Ulbatur, İsmail Dalgıncı, Bedri, Nodim Özgen, Nuri Bosut, Arif Sporel.

Saha komiseri: İbrahim Kelle.

(Devamı var)

ASKERLİK

Şubeye davet

Yerli Eminönü Askerlik şubesinde:

Aşağıda adları yazılı yedek subayların kayıtları tetkik edilerek üzere nüfus cüzdanları ve ellerindeki vesikaları şubeye müraعاتları.

Diş tabibi Tğm. Abdürrauf Oğ. Abdülğani 321 Adana (41592)

Piyade Tğm. H. Haşim Oğ. İsmail Naci 323 Eminönü (41652)

Piyade Tğm. M. Abdülhayr Oğ. Münir 322 Eminönü (41730)

Piyade Tğm. M. Arif Oğ. M. Cevdet 323 Edirne (41906)

Fatih Askerlik Şubesinde:

Yd. Piyade Tğm. Hüseyin Hüsnü Oğ. Muhlis Eroğlu, Gümüşane (41825) 325. Çok acele şubeye gelmesi ilân olunur.

ZAYİ — İstanbul İthalât Gümrüğünden aldığımız 28871 sayılı ve 12/2/941 günlü depozito makbuzu zayı olmuştur. Yenisini alacağımdan hükümü yoktur.

Küçük Yıldız han İstanbul Avram Hobeg

Bir Generalimiz vefat etti

General Talât Oğanın kısa bir hastalığı müteakip 4 temmuz 941 tarihinde İstanbulda vefat üzere bulunduğu Diyarbakırda vefat ettiğini teessüfle öğrendik.

1819 senesinde Harbiye mektebinde mezun olan General Talât Oğan, Yemen, Trablusgarb, Balkan ve Ummu Harplere ve milli mücadeleye bilfiil iştirak etmiş, garp ve cenup hudut komutanlıklarında bulunmuş güzide bir komutandı. Yurda ve çok sevdiği ordusuna daha bir çok hizmetler yapabileceği sırada aramızdan ayrılmış müteberrir teessüfüdür.

Talât Oğan, çok kahraman bir asker olduğu kadar kendisini her yerde muhlif ve dostlarına da sevdirmiş, müteberrir ve faziletli bir insandı.

Tanrıdan merhuma mağfiret, kederli ailesine, arkadaş ve meslektaşlarına bu büyük kayıplarından dolayı sabir dileriz.

Konferans

Beyoğlu Halkeubadan: 10/7/941 perşembe günü Halkeuban'da Ya'dımsevenler Cemiyeti tarafından yüksek mimar Sedat Çetintas tarafından verileceği evvele ilân olunan konferans tehir edilmiştir.

İÇKİSİZ SAZ

Cağaloğlu Çiftesaraylar bahçesinde

Bu akşam kıymetli üstad Münir Nureddin

ve arkadaşlarının klâsik halk türkülleri ve yeni eserlerini büyük bir zevkle dinlemek fırsatını kaçırmayınız.

Bahçemiz içkisizdir müşterilerimizin istirahatları temin edilecektir.

de daha güzel oyunlar oynamaktadır. Bilhassa her pozisyonda atmış olduğu gollerle takımını rahat bir oyun oynamaıya sevk etmektedir.

Şeref (Sol iç) — Takımının ikinci bir yarısı olan bu oyuncu forveti idare edenlerden biridir. Açık ve güzel paslarla üç pasta kalede kaleye inen Beşiktaş forvetlerinin güzel bir maç çıkarmaları ve çabuk netice almaları Şeref'in güzel oyununa bağlıdır.

Şeref'in takımında rolü çok büyüktür. Kendisi gol atmaktan ziyade attığı için bazı maçlarda güzel oyunu pek açık olarak görürüz.

Şükrü (Sol açık) İlk zamanlarda tribün için oynayan, son günlerde takım için çalıştığı görülen Şükrü, takımında vazifesini yapmaktadır. Şeref gibi fevkalâde bir pasörün yanında açık paslardan istifade ederek sürati sayesinde çabuk kaleye inen bu oyuncu takımına birçok gol kazandırmıştır.

Sakir (sağ açık) Bilhassa lig maçlarında ele avuca sığmayacak kadar çabuk olan bu oyuncu, sağ açığta ve santrforda muvaffakiyetli maçlar çıkarmıştır. Son günlerde arkadaşları Sabri gibi gururuna mağlûp olan bu oyuncu bir müddet takımında yerini kaybettik ten sonra, tekrar oynamaıya başlamıştır. Fakat son günlerdeki oyununa eskisi kadar tatmin edici değildir.

Beşiktaş klübü, kazandığı emsalsiz muvaffakiyeti yalnız yukarıda bahsettiğimiz oyunculara medyun değildir. Sahada canını dişine takarak çalışan on bir oyuncudan başka, saha haricinde de üç mühim sima vardır: Bunlar Fehmi Erok, Abdullah ve Refik Osman Topur. Bilhassa Fehmi'nin takımına ve dolayısıyla klübü-

ne yardımı çok büyüktür. Uzun senelerin verdiği tecrübe sayesinde klüplerimizde sı sık görülen en basit anarşi hareketine bile meydan vermeden takımını idare eden Fehmi Erokun, elde edilen büyük muvaffakiyetlerdeki hissesi unutulamaz.

Refik Osman Topa gelince, çalıştığı takımının aldığı derece meydandadır. Beşiktaş klübü idarecilerini ve futbolcularını kazandıkları lig ve Milli Kûme şampiyonlukları dolayısıyla tebrik eder ve Türkiye şampiyonası maçlarında da layık oldukları mevkie ulaştırmaları candan temenni ederiz.

S. Seçme müsabakası

Sarıyer Halkeubadan:

1 — Spor şubemiz 12 temmuz 941 cumartesi günü saat 14.30 da Büyükdere Beyaz Park yozma havuzunda âzalarımız arasında seçme müsabakaları yapılmıştır. İştirak edecek âzalarımız en geç cumartesi günü saat 12 ye kadar müraعاتları.

2 — Evimizde mandolin ve keman dersleri verilmektedir. İsteklilerin isimlerini yazdırmaları.

Kürek teşvik yarışları

İstanbul Su Sporları ajandâsında:

1 — Bölgeimiz kürek teşvik yarışlarının birincisi 13 temmuz pazar günü Kanlıca ile Bebek arasında yapılacaktır.

2 — Müsabakalara tam saat 15 de başlanacaktır.

3 — Toplantı mahalli olarak tesbit edilen Bebekte Galatasaray Denizcilik lokali önünde klüplerin muayyen saatte evvel bulunmaları lazımdır.

4 — Sporcü adedini arttırmak gayesile bu yarışlara klüplerimizin istedikleri kadar tekne ile iştirakleri serbest bırakılmıştır.

5 — Hakemler: Baş hakem: Rıza Sueri, Hakem: Bekir Maenr, Efdal Nögan, Nedim Ulbatur, İsmail Dalgıncı, Bedri, Nodim Özgen, Nuri Bosut, Arif Sporel.

Saha komiseri: İbrahim Kelle.

At miktarı artıyor

Memlekette 1 milyon 150 bin at var

Ankara, 9 (Hususi muhabirimizden) — Memleketimizde at nesli günden güne artmakta ve ıslah edilmektedir. Cümhuriyetin ilk kurulduğu devirlerde Azizlye harasında 15 damızlık aygır ve memlekette de 480 bin at vardı.

Cümhuriyet hükümetinin büyük ve fevzili çabaları sayesinde damızlık aygır miktarı 67 misline çıkarak 1000 i geçmiş ve at miktarı da 150 buçuk milyon artarak 1 milyon 150 bine çıkmıştır.

Yalnız Karacabey harası damızlık olarak memleket dahilinde 800 baş aygır satmıştır. Bu haranın şöhreti hudutlarımız dışına da çıkmış ve haricteki memlekete de bir çok satışlar yapılmıştır.

Helsinki radyosunun türkçe neşriyatı

Helsinki, 9 (A.A.) — 16.85, 25.47 ve 31.58 metrelerde çalışan Finlandiya radyosu her gün saat 11.50, 16.22.30, 1.30 ve 3.30 da Türkçe haberler neşriyatı yapmaktadır.

İTALYANLAR Ben ölmedim

Büyük casus romanı: 70

Nakleden: Cim. Mim

Onun ciddi şeyler konuşması tahammülü yoktu. Muhaverenin işe müteallik kısmı ertesi sabaha terkederék o akşam seviştik, uyuştuk, ve yatağa girdik. Sabahleyin kendisine gelmişti. Kahvaltımızı ederken mükâleme mesleki mevzulara dayandı.

— Sen dedim, niçin bir İngiliz veya Amerikan gazetesine istihbarat yapıyorsun, iyi paralar veriyorlar.

— Bulamadım ki hepsi, buraya hususî muhabirler yolluyorlar.

Ben fırsatı kaçırmadım.

— Ben dedim, yalnız çalışmıyorum, istersen bana yardım et. İyi para kazanırsın... Ne kendisine bana istihbarat işlerinde yardım ettiği

takdirde ayda 200.000 ley vaadettim. Victor memnun, kabul etti.

Bir hafta kadar beraber çalıştık. O bana muntazaman havadis veriyordu. Ben de sözde Amerikan gazetelerine çekiyordum. Mühim havadisler getirdiği zaman anlaşmamızdan fazla olarak ikramiyeler de veriyordum.

Bir hafta sonra, adam akıllı anlaşmıştık. Aramızda istihbarata ve İngiltere lehine çalışmak hususunda hiç muhavere geçmediği halde o bu vazifeyi mükemmelen ifa ediyordu. Hattâ çok defa bizzat kendisi:

— İngilizler için kâfi derecede çalışmıyorum diyordu. Nihayet on beşinci günü ben bir taraftan aramızdaki para münasebetleri diğer taraftan da, metreslik ve dostluk münasebetleri do-

